

Johdanto C23-kaupunkien taloudelliseen merkitykseen

Kaupunkiin! Keskusteluja kaupungistumisen vaikutuksista
kuntaliitto.fi/kaupunkiin

Syksy 2020

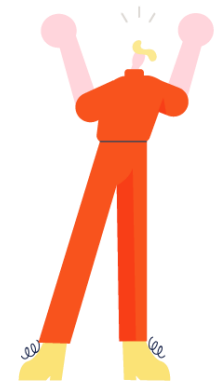
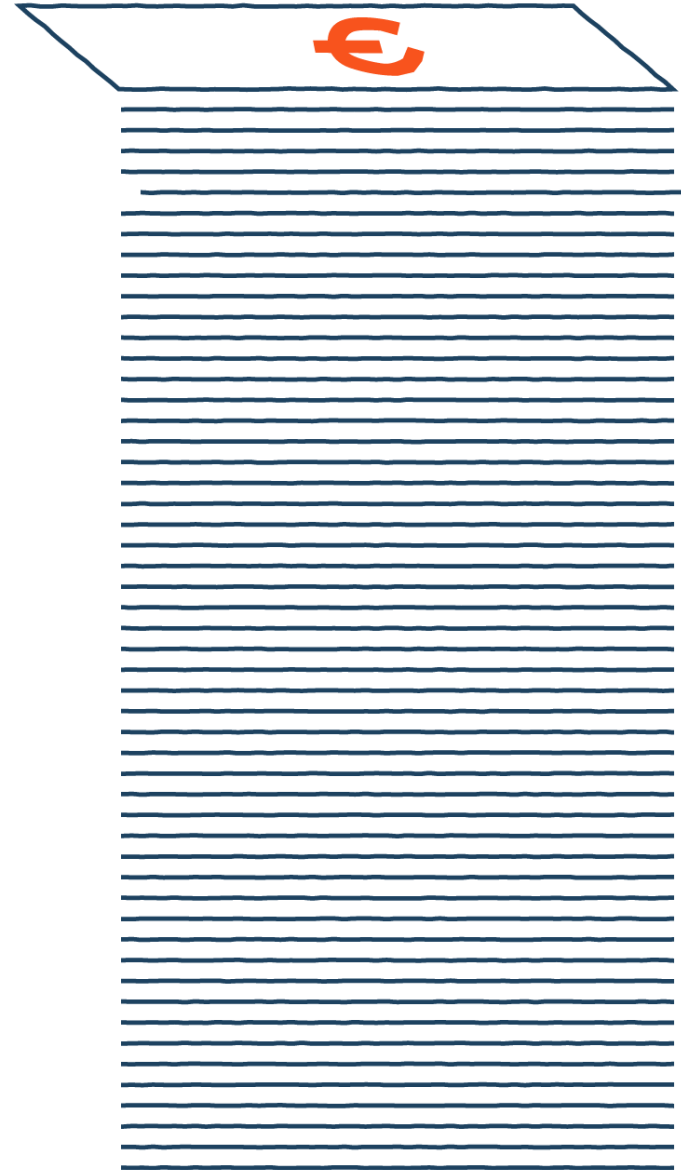

KAUPUNKIIN!

KUNTA
LIITTO

Sisältö

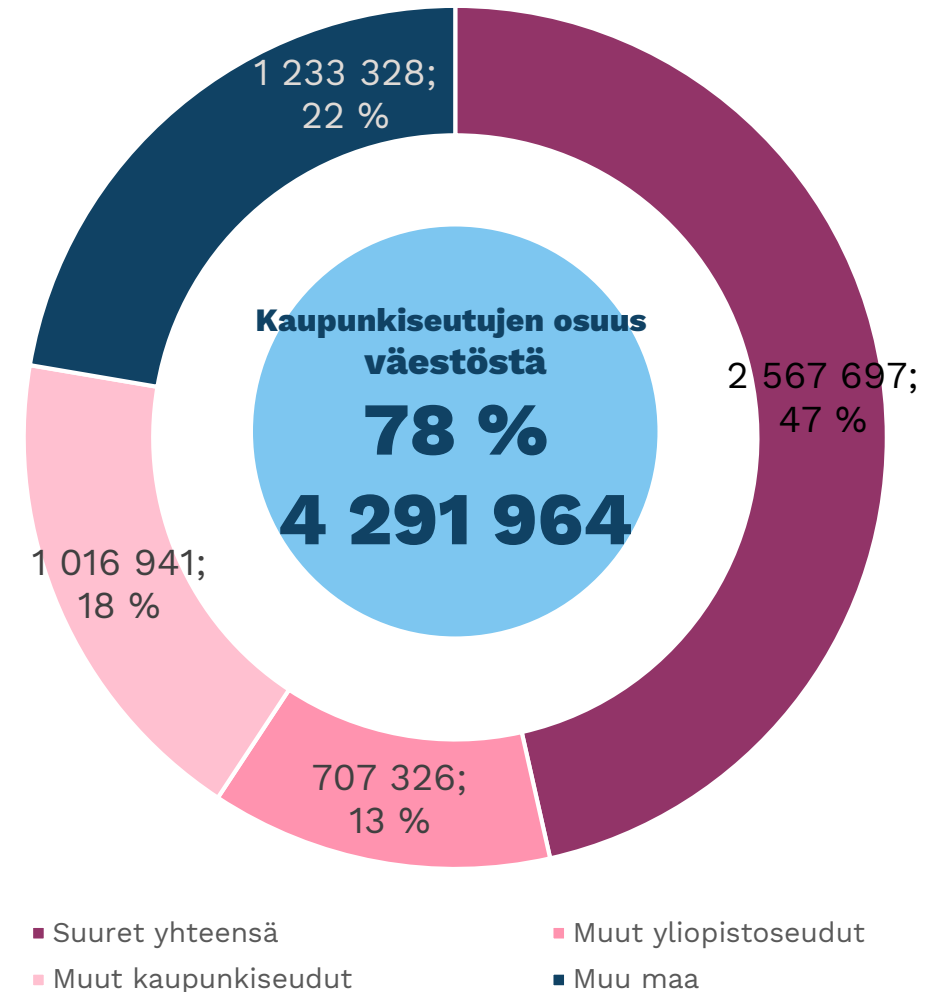
- **Kaupunkiseutujen merkitys (C23 kaupunkien seudut)**
  - Kaupunkiseutujen osuus väestöstä, työpaikoista, BKT:sta, korkeakoulutetuista ja vieraskielisistä
- **C23-kaupunkien talouden tunnuslukuja 2019**
  - Verotulot,verotulojen ja valtionosuuksien osuus, konsernien investointien omahankintamenot, lainakanta ja konsernien kertynyt yli-/alijäämä

Kaupunkisetujen merkitys (C23 kaupunkien seudut)

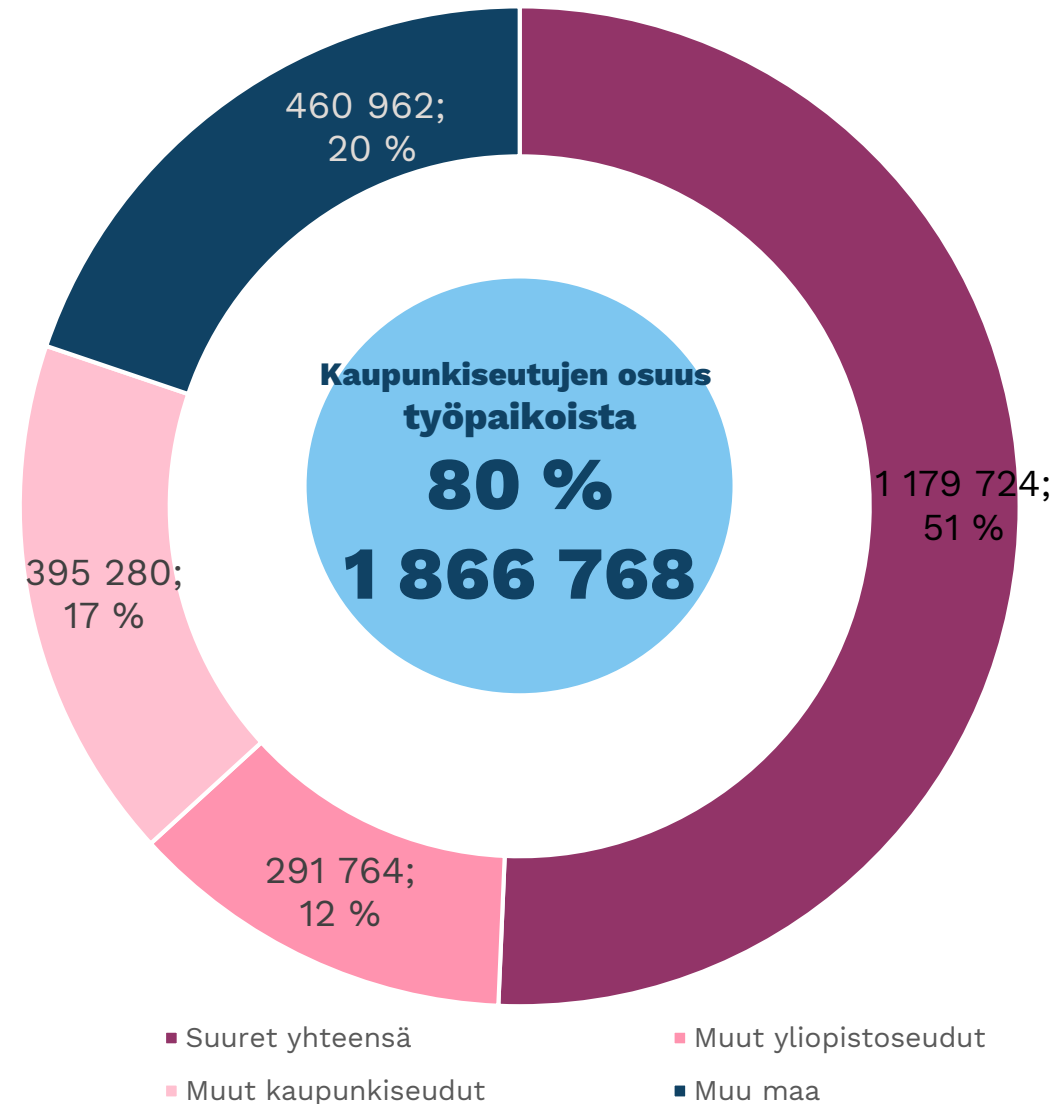
Kaupunkisetujen osuus väestöstä

- suomalaisten enemmistön asuinpaikkoina (78%)
- kaupunkiseutujen väestö ja kaupunkielämän haasteet eivät ole marginaali-ilmiö (kuten esim. sote-uudisuksessa on nähty) vaan mainstreamia
- tämän väestönosan ja määrän erityisistä hyvinvointikysymyksistä pidetään huolta
- reformeissa näkökulman pitää olla, että tämän väestönosan kysymysten ratkaisu määrittelee uudistukset ja marginaalin
  - ongelmien ratkaisu sopeutetaan siihen – ei niin, että ratkotaan ongelmia vähemmistön näkökulmasta ja sopeutetaan kaupunkien asioiden hoito siihen jotenkuten
- Tutustu myös:
<https://www.kuntaliitto.fi/yhdyskunnat-ja-ymparisto/kaupunkiin/vaestokehitys-kaupungeissa>

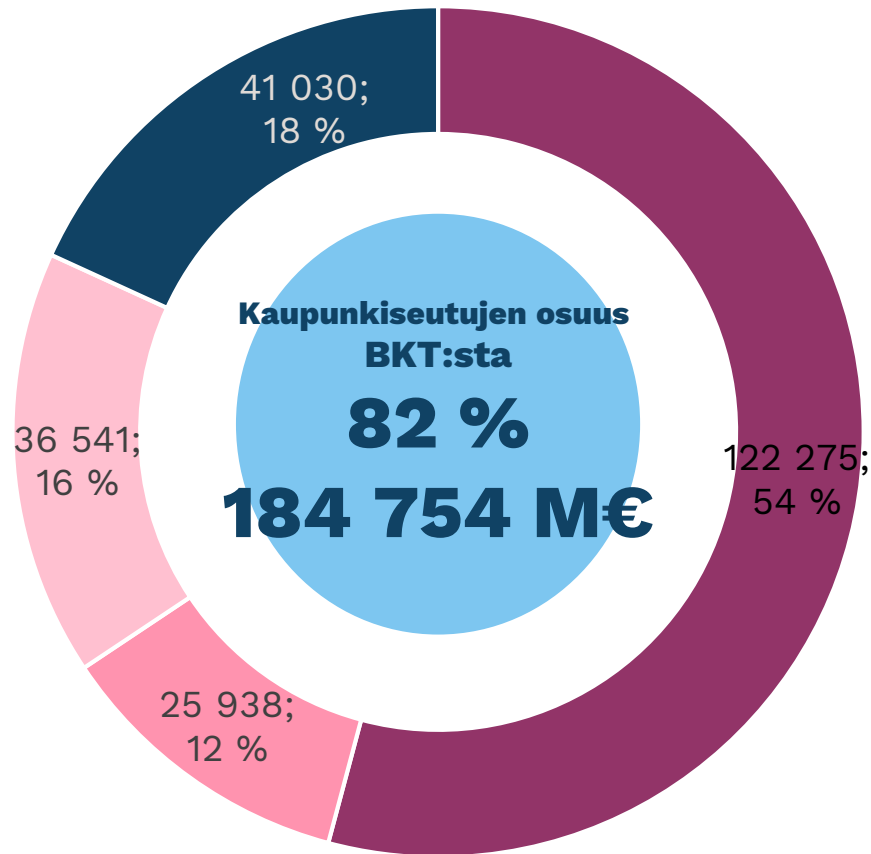

Kaupunkiseutujen osuus työpaikoista

- kaupunkiseudut työpaikkojen tarjoajana (80 % maan työpaikoista)
- kaupunkiseudut tarjoavat työpaikkoja vielä kokoaan laajempien alueiden väestölle

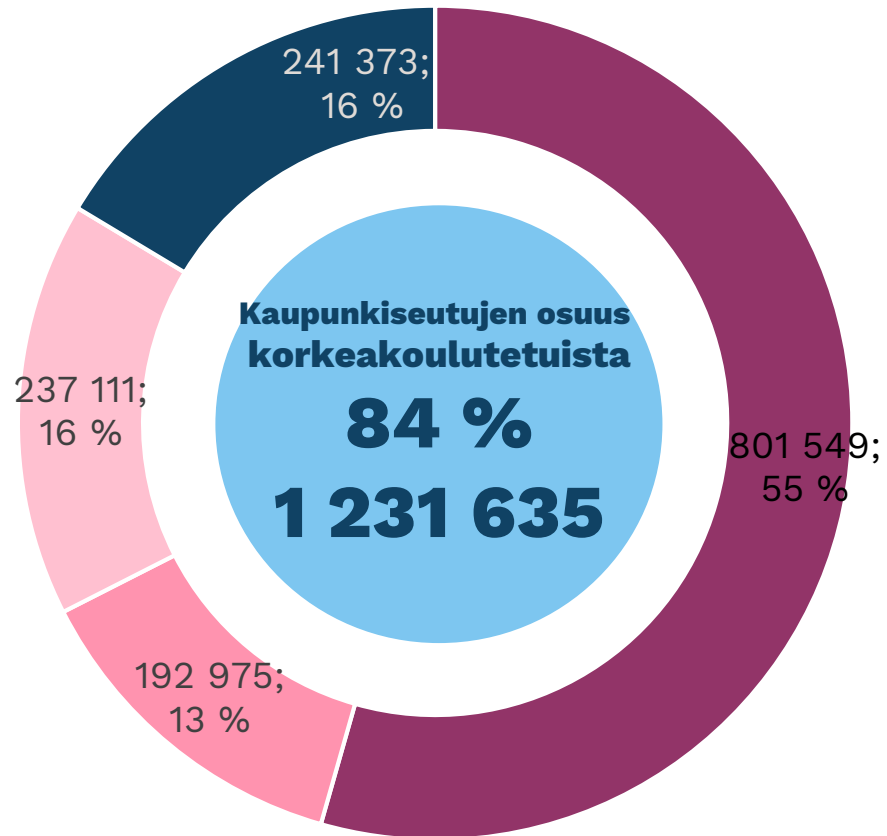
Kaupunkiseutujen osuus tuotannon arvosta

- Suuret yhteensä
- Muut yliopistoseudut
- Muut kaupunkiseudut
- Muu maa

- kaupunkiseudut tuottavat 82% maan bruttokansantuotteesta
- kaupunkien tuottavuutta osoittaa, että osuus tuotannosta on suurempi kuin osuus väestöstä tai osuus työpaikoista
- kaupungistuminen merkitsee tuottavuuden paranemista ja sitä kautta parempaa hyvinvointia kaikille

Kaupunkiseutujen osuus osaaajista

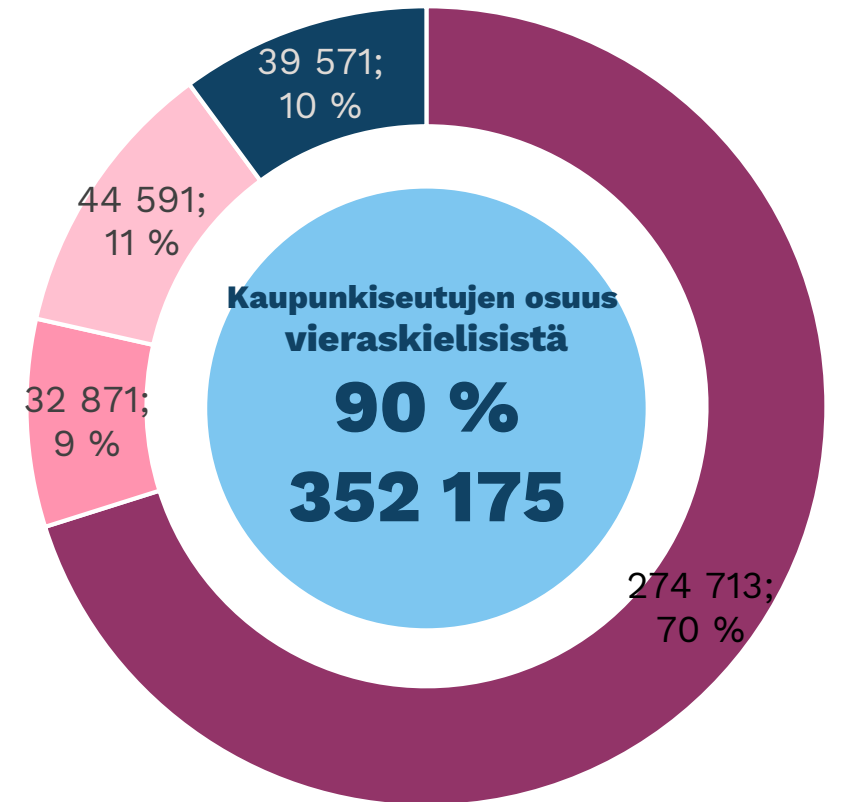

- kaupunkiseuduilla asuu 84 % maan korkeasti koulutetuista
- osoittaa kaupunkiseutujen merkitystä innovatiivisuudessa

■ Suuret yhteensä
■ Muut yliopistoseudut
■ Muut kaupunkiseudut
■ Muu maa

Kaupunkiseutujen osuus monikulttuurisuudessa

- kaupunkiseuduilla asuu 90% maan vieraskielisistä,
- kaupunkiseutujen merkitys maahanmuuton vastaanottajina, väestön uudistumisessa (vs. ikääntymisen haasteet) ja monikulttuurisuudessa
- Katso myös <https://www.kuntaliitto.fi/yhdyskunnat-ja-ymparisto/kaupunkiin/vaestokehitys-kaupungeissa>

■ Suuret yhteensä
■ Muut kaupunkiseudut

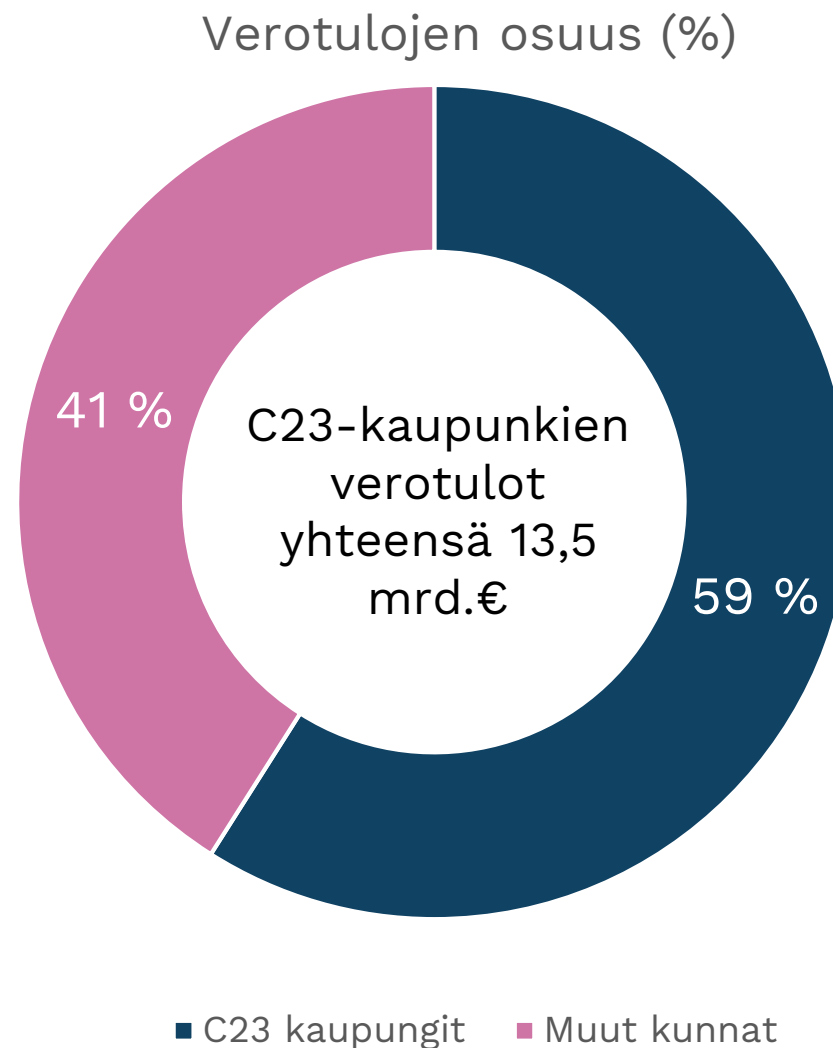
■ Muut yliopistoseudut
■ Muu maa

C23-kaupunkien talous

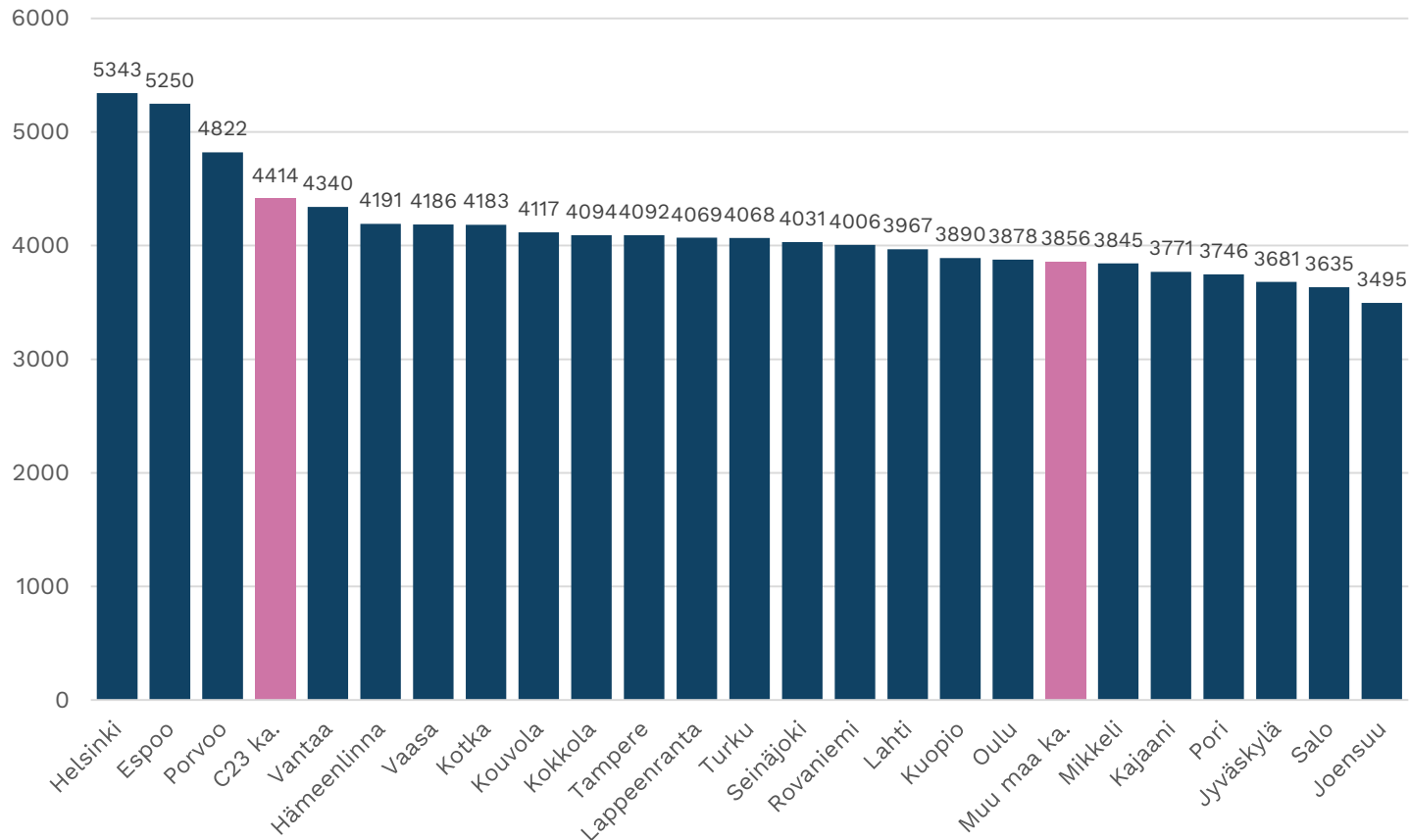
Verotulot keskittyvät suuriin kaupunkeihin

- C23-kaupunkien verotulot **59 %** koko maasta
  - Kuuden suurimman kaupungin verotulojen osuus **37 %** koko maasta
- Kuntien verotulot vuonna 2019 olivat yhteensä 23 mrd. €
  - joista C23-kaupungit noin **13,5 mrd.**
  - ja kuusi suurinta yht. lähes **8,5 mrd.**

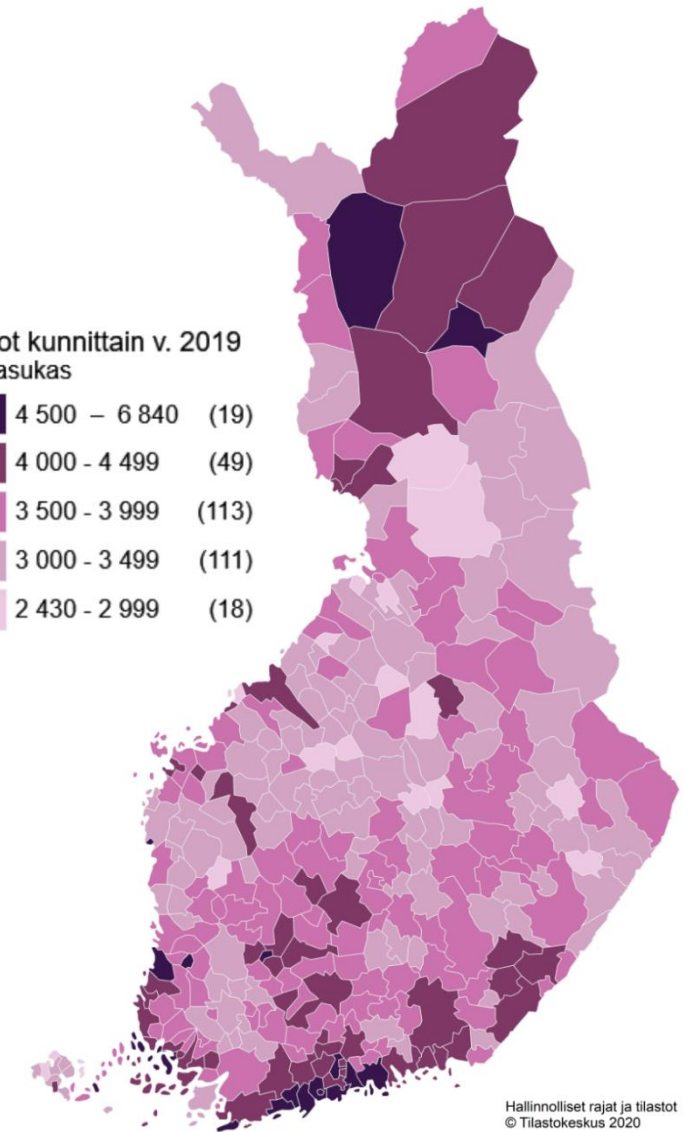
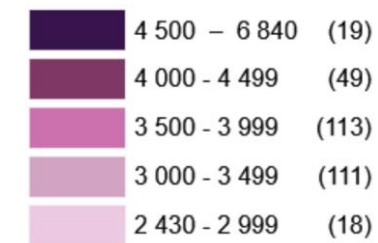

Suurten kaupunkien verotuloissa eroja

Verotulot 2019, €/as.

Verotulot kunnittain v. 2019
euroa / asukas

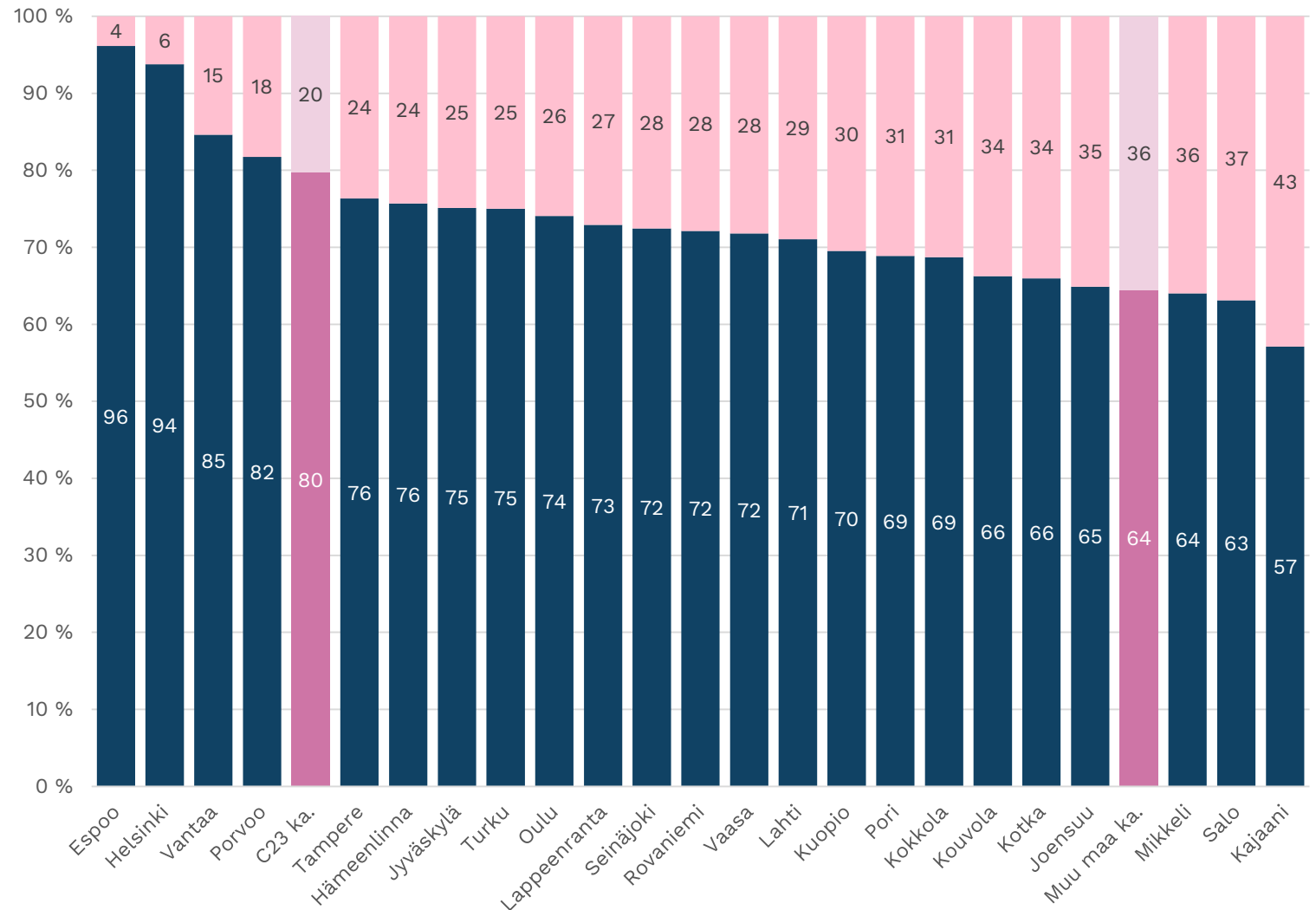

Hallinnolliset rajat ja tilastot
© Tilastokeskus 2020

Isot kaupungit rahoittavat toimintansa verotuloillaan

- Suurimmat kaupungit rahoittavat toimintansa pääosin verotuloilla
  - Etenkin ansiotulo- sekä yhteisöverotuotot ovat korkeita suurimmilla kaupungeilla
- Helsingin ja Espoon osalta verotulot kattavat yli 90 % verorahoituksesta
  - C23-kaupunkien välillä on kuitenkin eroja
- Keskimäärin C23 kaupunkien verotulot kattavat **80 %** verorahoituksesta
  - Muiden kuin C23 kuntien verotulojen osuus **64%**

Verotulojen ja valtionosuuksien osuus verorahoituksesta* 2019, %

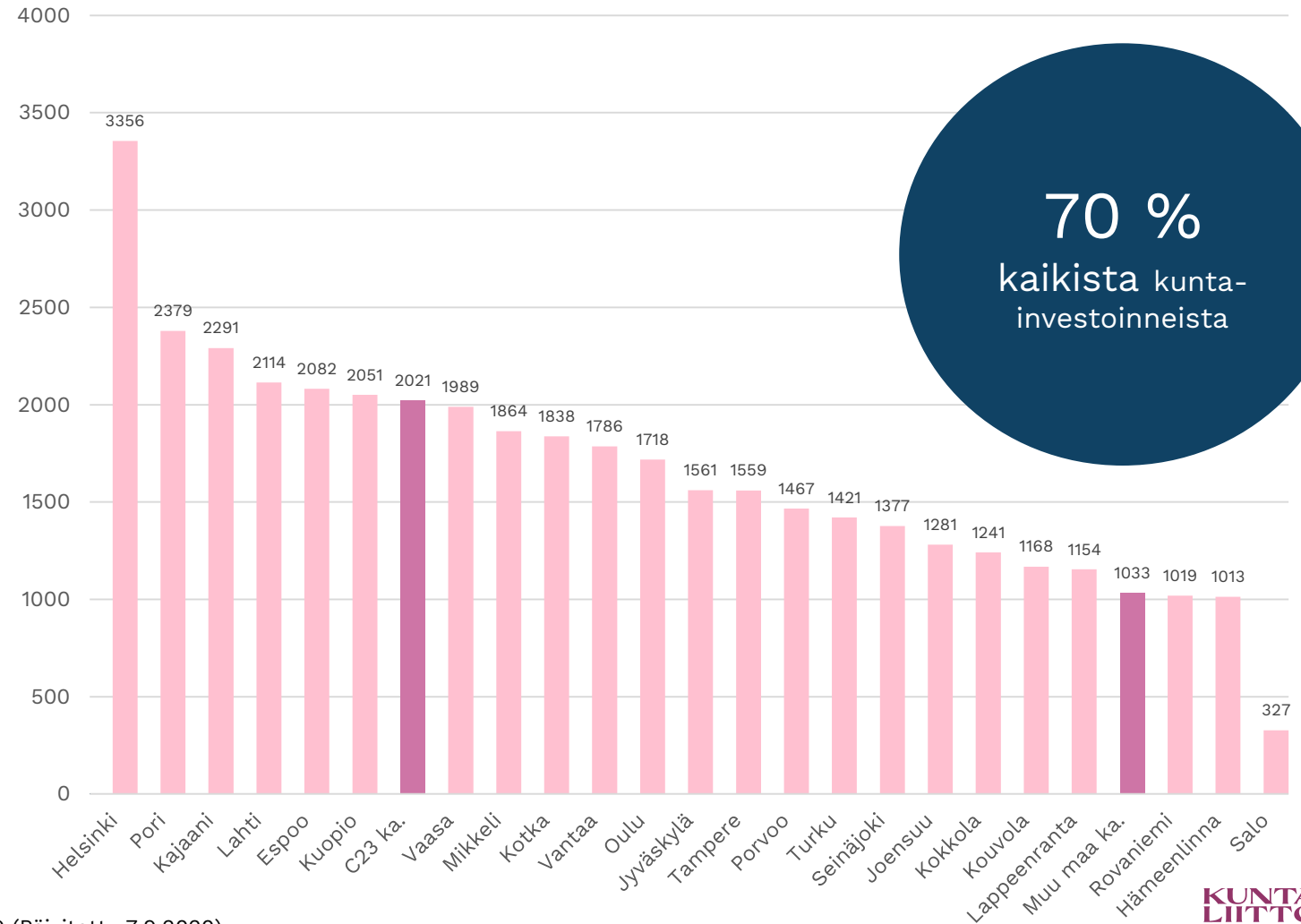
*Verorahoitus = verotulot + valtionosuudet

■ Verotulot ■ Valtionosuudet

Suurimmat kuntakonsernit pitävät yllä koko maan kuntainvestointeja

- C23-kaupungit (peruskunta) investoivat vuonna 2019 yhteensä **2,5 mrd.** eurolla
  - Tämä vastasi **63 prosenttia** koko maan peruskuntien investoinneista
- C23 -kuntakonsernit investoivat vastaavasti **6,3 mrd.** eurolla
  - Tämä vastasi peräti reilua **70 prosenttia** koko maan kuntakonsernien investoinneista

Investointien omahankintamenot konserneissa 2019, €/as.

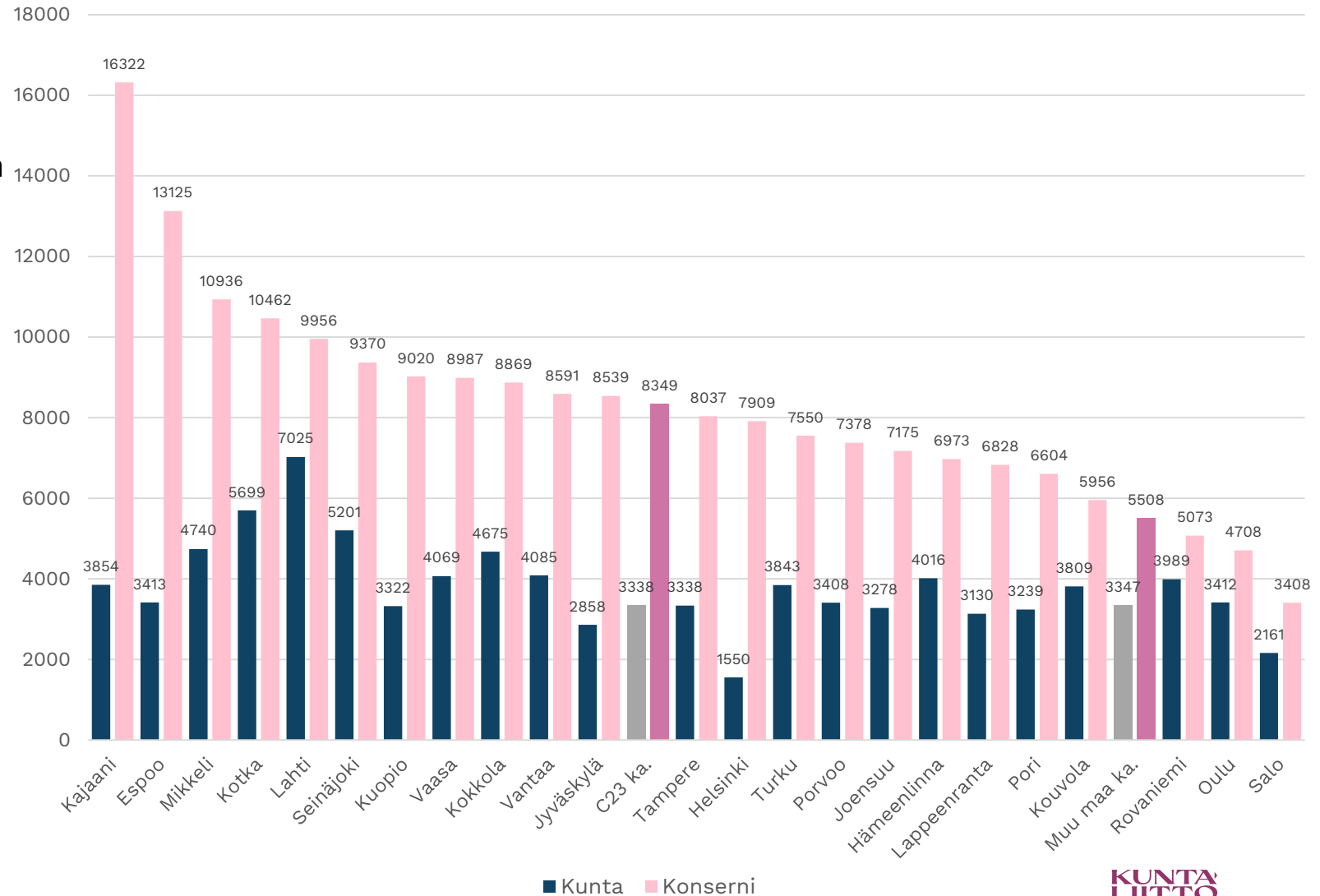

70 %
kaikista kunta-
investoinneista

Isojen kaupunkien velat kuntakonserneissa

Lainakanta 2019, €/as.

- C23-kaupunkien kuntakonsernien lainakanta oli vuonna 2019 reilut **8300 euroa asukasta** kohden
  - Muiden kuin C23-kuntakonsernien lainakanta oli keskimäärin **5500 euroa asukasta kohden**
  - Pienemmillä kunnilla lainat näkyvät selkeästi enemmän peruskunnilla kuin konsernilla
- Kuntakonsernien merkitys näyttöyty investointien ohella myös veloissa
  - Suuria investointeja on tehty kuntien omistamissa yhtiöissä
  - Investointien rahoittamiseksi otetut lainat näkyvät konserniveleissa

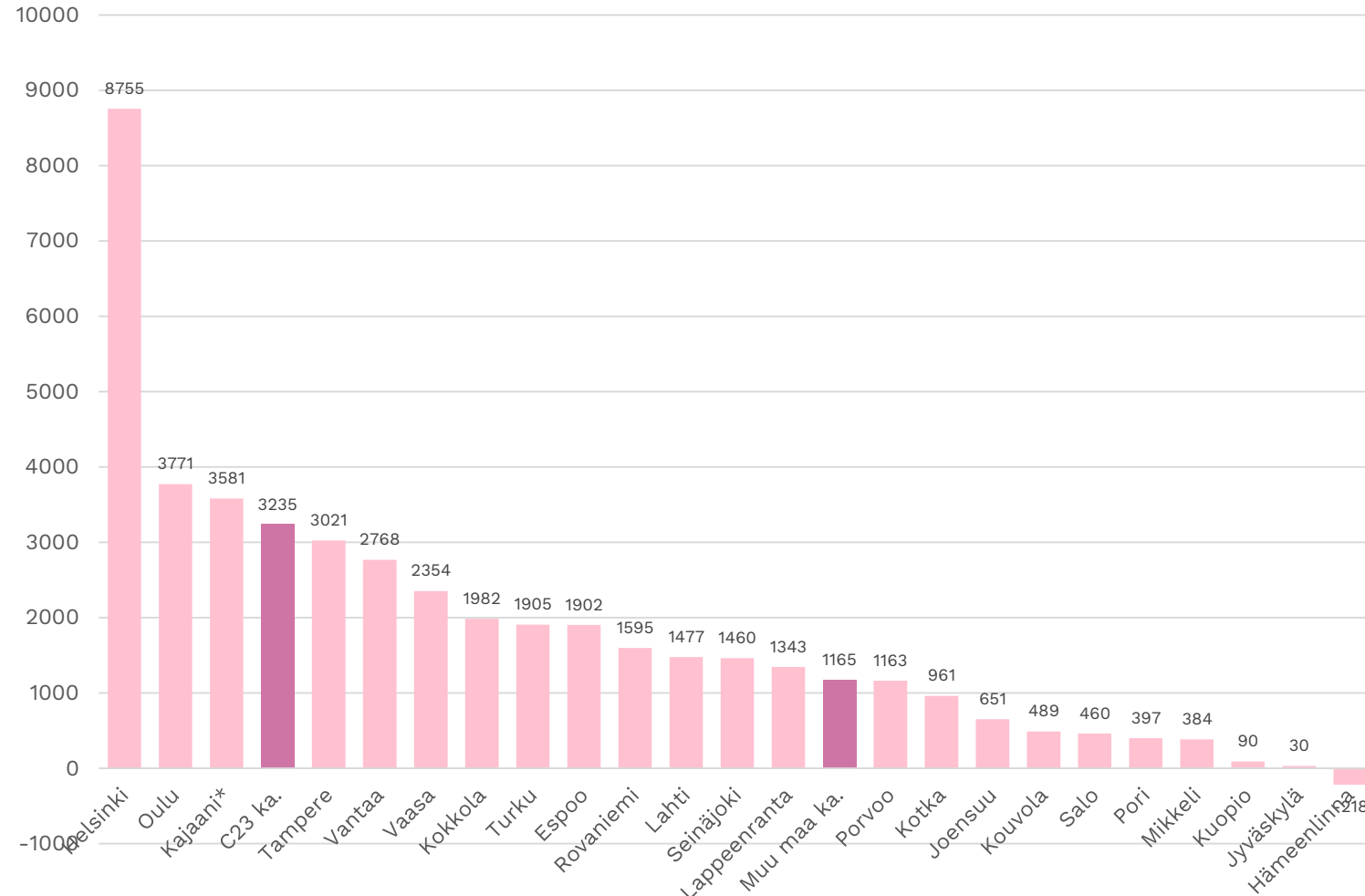

Isoilla kaupungeilla kertynyttä ylijäämää

Kertynyt ylijäämä kuvaa aikaisempien vuosien ylijäämiä eli tulosta rahasto- ja varaussiirtojen jälkeen

- Suurimmissa kuntakonserneissa on muuta maata enemmän taseeseen kertynyttä ylijäämää
  - Keskimäärin C23-kuntakonserneilla kertynyttä ylijäämää reilut **3200 euroa asukasta** kohden
  - Muu maa alle **1200 euroa asukasta** kohden
- Kertyneessä ylijäämässä isoja eroja
  - Jopa kymmenellä C23-kaupungilla kertynyttä ylijäämää vähemmän kuin muulla maalla
  - Toisaalta Helsingin suuret ylijäämät kuvastavat kaupungin poikkeuksellisen hyvää taloustilannetta

Kuntakonsernin kertynyt yli-/alijäämä, €/as.

* Kertaluonteinen myyntivoitto kerrytti poikkeuksellisen ylijäämän vuonna 2019.

The background is a vibrant, abstract composition. It features a large, bright yellow area on the left and top, which transitions into a white area on the right. This white area is heavily splattered with red paint, creating a marbled effect. A prominent diagonal brushstroke in yellow runs from the top-left towards the bottom-right. Scattered throughout the yellow and white areas are several solid orange circles and smaller blue splatters. The overall aesthetic is energetic and artistic.

KUNTA LIITTO